

**European Consumer
Centres Network**

Tazza tad-Dinja FIFA 2006:

Bhala mistieden fil-Germanja

Bhala mistieden f'pajjiż barrani, jista' jkun li tħossok insikur peress li ma tkunx taf id-drittijiet tiegħek, u tibza' li xi hadd jista' jqarraq bik. Bil-ħsieb li l-informazzjoni hi l-uniku mezz addattat biex tegħleb din l-insikurezza, iċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumatur jixtiequ jipprovdukom b'xi nformazzjoni li tista' tkun utli waqt iż-żjara tagħkom fil-Germanja. Nixtiequkom ukoll li tħossukom qiskom f'darkom fil-pajjiż tat-Tazza tad-Dinja FIFA 2006.

Dan il-fuljett qiegħed biex jinfurmakom fuq l-aktar drittijiet importanti li l-konsumaturi għandhom fil-Germanja u biex joffrirkom għajnuna f'każ ta' bżonn. Inkunu kuntenti jekk dan il-fuljett ikun ta' għajnuna għalikom u jiġi rrakommandat minnkom.

Xiri fil-Germanja

- ◆ Barra fis-swieq, mhux normali li tinnegozja fuq **prezzijiet** ta' merċa, għax tal-ħanut x'aktarx li mhux ħa jagħtik skont fuq prodotti li diġa' għandhom prezz raġonevoli. Iżda jekk tkun ħa tixtri iktar minn oġġett wiehed ta' l-istess tip li ma jkunx ikel, jew xi prodott ta' ċertu valur, eż. Prodotti elettronici, etc.... tajjeb li tipprova!
- ◆ Fil-Germanja trid tħallas **depożitu ("Pfand")** ta' bejn 0.25€ fuq il-maġġor parti ta' fliexken tal-ħgieg jew plastik li jerġgħu jintużaw ("Mehrwegflaschen") kif ukoll fuq bottijiet tax-xorb, eż. tal-birra. Id-depożitu jingħatalek lura meta tirritorna l-fliexken jew bottijiet vojta lura lil tal-ħanut.
- ◆ Kważi f'kull stabbiliment jew 'supermarket' kbir tista' tħallas **b'EC Cards** mingħajr problemi. Xi ħwienet li jbiegħu bl-irħis jaċċettaw biss kontanti. Ħafna ħwienet ma jaċċettawx **karti ta' kreditu u ċekkijiet**.
- ◆ Fil-Germanja, bejjiegħ hu obligat joffri **garanzija legali** fuq il-prodotti li jbiegħ, li sservi sa sentejn wara l-bejgħ. Tista' titlob dan id-dritt biss mingħand il-bejjiegħ, mhux mingħand il-manufattur. Jekk l-oġġett mixtri jkollu xi mperfezzjoni tista' tagħzel bejn tiswija b'xejn jew bdil tal-oġġett. Jekk it-tiswija ma ssirx sew għal darbtejn, jew l-oġġett mibdul ikun difettuż ukoll, tista' tmur lura mill-kuntratt u tiġi mogħti l-flus kollha li ħallast lura meta tirritorna l-prodott lil-bejjiegħ. Jekk tkun trid iżzomm il-prodott imperfett tista' titlob skont fil-prezz. Dejjem ikkuntattja l-bejjiegħ l-ewwel, u pprova sib flimkien miegħu soluzzjoni bonarja.
- ◆ **Garanzija kummerċjali** hi supplementari. Hi wegħda volontarja li l-manufattur jew anke l-bejjiegħ jista' jtik. X'aktarx tkun tista' ssib deskrizzjoni dettaljata tal-garanzija fil-kundizzjonijiet generali tal-bejgħ jew fil-manwal

ta' l-istruzzjonijiet. Meta tixtri oġġett ta' valur, hu mportanti li iżzomm l-irċevuta, għaliex il-garanzija normalment tkun limitata skond in-natura partikolari jew il-ħajja ta' l-oġġett, u valida biss jekk tipprezenta l-irċevuta oriġinali.

◆ **Taxxa fuq valur miżjud** ta 16% (VAT/"Mehrwertsteuer") hi presentament miżmuma fuq il-maġġoranza ta' oġġetti u servizzi. Bhala eżenzjoni speċjali taxxa ta 7% hi miżmuma fuq ċerti prodotti eż: ikel u kotba. Il-prezz tas-suq dejjem jinkludi din it-taxxa. Jekk int ċittadin ta' pajjiż mhux membru tal-UE, tista tiġi rifondut din it-taxxa fi stabbilimenti ta' ċertu daqs billi timla formola tal-VAT.

Trasport u lukandi fil-Germanja

Trasport

- ◆ Meta tivvjaġġa bid-**Deutsche Bahn** (DB) jew mezz oħra ta' trasport pubbliku, trid tixtri l-biljett **qabel** il-vjaġġ. Jekk il-ferrovija tkun ħa titlaq u titla mingħajr biljett, għandek tikkuntattja l-kunduttur direttament. Meta tivvjaġġa bid- Deutsche Bahn: informa ruhek fuq liema ferroviji tista' tuża l-biljett tiegħek! Speċjalment biljetti ta' prezz irħis ikunu jistgħu jintużaw biss fuq ferroviji partikolari. Per eżempju; il-biljett speċjali għal-weekends "Schönes Wochenendticket", mhux validu fuq vjaġġi twal (ICE/IC/EC). Jekk spettur isibek tivvjaġġa b'biljett ħazin, zomm f'moħħok li jkollok tħallas il-prezz regolari kif ukoll tariffa żejda.
- ◆ Fil-Germanja, l-aċċess għal-pjattaformi tat-**trasport pubbliku** (subway, ferroviji) mhux magħluq kif inhu komuni f'pajjiżi oħra. Minkejja dan, int obligat tixtri biljett minn qabel. Jekk ma jkollokx biljett validu, f'każ ta' spezzjoni fuq il-ferrovija jew il-pjattaforma, ikollok mhux biss tħallas prezz oġġla, imma anke jsirlek rapport lill-pulizija.
- ◆ **F'każ ta' vjaġġi qosra** (Regionalbhanen), **dewmien jew kancellament ta' vjaġġi bill-ferrovija** ma jfissirx li għandek dritt għal-flus lura. **F'każ ta' vjaġġi twal**, dewmien jista' jfisser li tkun rifondut tal-biljett.

Għandek thalli l-impjegati tal-ferroviji jikkonfermawlek id-dewmien fuq il-biljett tiegħek, qabel tmur fl-uffiċina tal-biljetti titlob id-dritt tiegħek.

♦ **Passiġġiera tal-ajru** jistgħu ifittxu d-drittijiet tagħhom minhabba - kancellament, dewmien, jew meta ma jithallewx jitolgħu fuq it-titjira - kontra kumpanniji tal-ajru skond il-liġi Ewropeja. Aktar informazzjoni tinstab <http://europa.eu.int/comm/transport/air/rights/index.en.htm>.

Lukandi

♦ Jekk tkun irresservajt kamra u l-lukandier ikkonferma **r-riservazzjoni**, iż-żewġ partijiet ikunu ntrabtu b'kuntratt. Il-lukandier ma jistax jagħti l-kamra tiegħek lil haddiehor, sakemm ma jkunx ftiehem miegħek biex jagħmel hekk.

♦ Jekk il-kamra risservata tingħata lil haddiehor jew f'każ ta' **okkupanza doppja**, il-lukandier ikollu jhallas l-ispejjeż li jirrizultaw min nuqqas tiegħu eż: spejjeż tat-trasport għal-vjaġġ ta' ritorn, jew spejjeż għal lukanda oħra li tiswa aktar, meta jkollok tibdel għal lukanda aktar għalja.

♦ Jekk għal xi raġuni ma tkunx tista' tonora l-kuntratt, u tixtieq **tikkancella r-riservazzjoni** tiegħek, għandek tipprowa immedjatament tikkancella l-kuntratt mal-lukanda. Peress li xi lukandi jkollhom regoli speċifiċi fuq kancellamenti fil-kundizzjonijiet generali tagħhom, għaldaqstant għandek taqra dawn il-kundizzjonijiet b'reqqa! Dejjem għandek tikkomunika r-rieda tiegħek li tikkancella mill-aktar fis possibli. Inkella jkollok thallas parti sostanzjali mill-ispejjeż għall-kamra. Is-sid ta' l-lukanda għandu jieħu r-responsabbiltà ta' 20% mill-ispejjeż meta l-kuntratt ikun għall-lejl u breakfast. Int xorta jkollok thallas 80% tal-prezz. Allura informa l-lukanda fil-ħin, generalment dan hu obligat jagħti l-kamra tiegħek lill-klijenti oħra meta dan kien ġie infurmat bil-kancellament fil-ħin kif suppost. Meta jsir dan int tkun eżentat mill-obbligu li thallas.

Bħala pazjent fil-Germanja

Cittadin Ewropej

Jekk int cittadin tal-Unjoni Ewropeja, u għandek assigurazzjoni tas-saħħa obbligatorja, tista, tmur għal trattament mediku għand tabib jew spjar Germaniż meta tippreżenta **European Health Insurance Card (EHIC)** jew il-formula **"E111"**. Il-card u l-formula jistgħu jingiebu mill-assigurazzjoni nazzjonali tiegħek. L-ispejjeż jiġu koperti daqs li kieku kont assigurat il-Germanja. Pagamenti normali eż: il-**"Praxisgebühr"**, il-ħlas ta' 10€ li jsir darba kull 3 xhur għandu jithallas qabel it-trattament. Jekk ikollok tmur għand tabib ieħor, per eżempju għand speċjalist/konsulent wara l-ewwel vista, staqsi għal "Überweisung" sabiex ma jkollokx thallas il-"Praxisgebühr" fit-tieni klinika ukoll. Jekk għandek bżonn trattament għal xi mard kroniku, għandek tikkuntattja l-assigurazzjoni nazzjonali tiegħek sabiex iġġib l-informazzjoni dwar iċ-ċentri mediċi addattati għal-waqt il-btala tiegħek fil-Germanja kif ukoll dwar kif ha jkunu sejrin jithallsu l-ispejjeż.

Terzi Pajjiżi (pajjiżi mhux Ewropej)

Jekk ġej minn pajjiż li mhux Stat Membru tal-Unjoni Ewropeja, u l-pajjiż tiegħek m'għandu l-ebda arrangament speċjali mal-Germanja li jirrigwarda assigurazzjoni soċjali, ma tkunx kopert bl-assigurazzjoni tas-saħħa obbligatorja fil-Germanja. Dan hu l-każ jekk int ġej, per eżempju, mill-Brazil. Peress li jkollok thallas l-ispejjeż tat-trattament mediku inti, nirrakommandaw li takkwista polza ta' **assigurazzjoni medika privata** għal meta ssiefer li tkun tkopri wkoll l-ispejjeż eventwali ta' trasport lura lejn pajjiżek.

Minkejja li ddettalji tal-kontenut ta' dan il-fuljett ġew eżaminati sew, ma' nistgħux nieħdu responsabbiltà għal-korrettezza. L-aħħar aġġornament: April 2006.

Numri bżonjużi tat-telefon:

Pulizija	110
Tifi tan-nar/Emerġenzi	112
Tagħrif dwar id-Direttorju	11833 jew 11880 (tariffa ta' bejn 0.60 ċenteżmi u 1.19€ kull minuta)
Servizz ta' "Deutsche Bahn" (DB), kumpannija tal-ferrovija Germaniża	11861 (tariffa ta' bejn 0.60 ċenteżmi u 1.19€ kull minuta)

Jekk int bħala konsumatur barrani, thossok li ma ġejtx trattat sew minn professjonist Germaniż, Iċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumatur (ECCs) ikunu kuntenti jgħinuk issib soluzzjoni bonarja għad-disputa li jkollok. Tista ssib aktar informazzjoni u lista kompluta tal-ECCs kollha fuq is-sit:

http://europa.eu.int/comm/redress/ecc_network/index.en.htm

Din hi biss selezzjoni żgħira tal-ECCs eżistenti:

ECC Germanja (Germaniż/Ingliz/Franċiż): +49 7851/991 480 jew +49 211/3809101 jew +49 431/9719350

ECC Franza (Franċiż/Ingliz/Germaniż): +49 7851/991 480 kif ukoll 0820 200 999 għal-telefonati minn Franza għal 9 ċenteżmi biss fil-minuta

ECC Portugall (Portugiż/Ingliz): +351/21 356 47 50

ECC Spanja (Spanjol/Ingliz): +34/91 82 24 555

ECC Renju Unit (Ingliz): +44/19 02 71 00 68

ECC Italja (Taljan/Germaniż/Ingliz): +39/0471 98 09 39

ECC Polonja (Pollakk/Ingliz): +48/0022 05 56 01 14

ECC Svezja (Svediz/Ingliz): +46/8 429 0782

ECC Olanda (Olandiż/Ingliz): +31/070 315 63 33

ECC Repubblika Ċeka (Ċek/Slovakk/Ingliz) +420 22406-2046 oder -20170

ECC Malta (Malti/Ingliz) +356 21446250-5